

ŠALEŠKI UPORNIK

Šaleški upornik je interno glasilo območnega združenja ZZB NOB Velenje, letnik V, številka 1, februar 2007

Po poteh slavne štirinajste

Sobota, 24. 2. 2007 ob 15. uri v Paki

Spominska slovesnost pri spomeniku

Nedelja, 25. 2. 2007 ob 11. uri v Osreških pečeh pri spomeniku XIV. divizije

Spominska slovesnost v spomin štiriindvajsetim padlim borcem

Nedelja, 25. 2. 2007 ob 14. uri pri Žlebniku v Zavodnjah

Slovesnost ob spomeniku Karla Destovnika Kajuha in padlih soborcev

Pričakujemo, da se boste člani organizacije, vaši družinski člani in somišljeniki udeležili vseh dogodkov v kar največjem številu! Vabljeni!

Uvodnik

V mesecu februarju naše združenje svoje delovanje v prvi vrsti posveča obletnici prihoda slavne »Štirinajste« v naše kraje. Tudi letos smo pripravili kar nekaj aktivnosti. Ob dogodkih, ki so že za nami, sem z velikim zadovoljstvom ugotavljal, da se za sodelovanje na spominskih slovesnostih odloča vedno več naših članic in članov. Srečujemo se povsod - od Sedlarjevega pa vse do Žlebnika, kjer bomo tudi letos v sodelovanju s Šaleškimi literarnim društvom Hotenja in Mladim forumom Socialnih demokratov pripravili zaključno spominsko prireditev.

Mnogi od vas se še živo spominjate dogodkov iz obdobja narodnoosvobodilnega boja, ko ste v želji po svobodi prijeli za orožje ali se kako drugače uprli okupatorju. S tem ste naredili za Slovenijo največ, kar sploh lahko kdo naredi za svojo domovino. Slovenija se je v času druge svetovne vojne zaradi vas umestila med napredne, demokratične, svobodoljubne države. Tudi danes, ko na dogodke gledamo s potrebno zgodovinsko distanco, lahko ocenimo, da so partizanke in partizani izbrali edino pravo pot, ki nas je pripeljala do suverene in samostojne države. Če bi bilo kakorkoli drugače, če bi fašisti, nacisti in njihovi sodelavci ne naleteli na tako močen odpor, danes na območju Republike Slovenije ne bi slišali slovenske besede. Žal so mnogi takrat v komunistih, ki so organizirali vsesplošni narodni upor, prepoznali večjo nevarnost kakor v okupatorjih. In nekateri jim prave vloge niso sposobni priznati niti danes.

Dve leti nazaj smo v našem združenju izdali knjigo spominov. V njej sem v uvodniku zapisal, da dejstva ostajajo. Partizani so bili sestavni del zmagovite antifašistične koalicije. In tega ne more spremeniti nihče izmed novodobnih politikov in tudi njihovih dvornih zgodovinarjev ne. Pa naj se še tako trudijo. Morda njihova želja niti ni zmanjševanje pomena narodnoosvobodilnega boja, temveč predvsem iščejo način, kako opravičiti tiste, ki so se odločili za sodelovanje z okupatorjem. Tako hote ali nehoče ponovno odpirajo vsaj delno zaceljene rane in povzročajo ponovno delitev Slovencev na dva tabora. Kljub takšnim in drugačnim dogodkom, izjavam, podtikanjem pa vemo vsi: kolaboracije ne more in ne sme povzdigniti v patriotsko dejanje nihče.

Pred nami je torej čas, ko bomo obujali spomine na našo junaško divizijo, na njen herojski boj v nemogočih vremenskih razmerah in seveda na pomen, ki ga je njen prihod na Štajersko imel. Žal je v spopadu s sovražnikom padel tudi kulturnik, pesnik, rojak, na katerega smo Šalečani tako ponosni. Karel Destovnik Kajuh. Ostajajo njegove pesmi - vedno dobre, vedno lepe in vedno aktualne.

Vljudno vas vabim, da se srečamo na spominskih slovesnostih in skupaj počastimo spomin na vse tiste, ki so za svobodo bili junaški boj proti dosti močnejši, neprimerno bolje oboroženi vojski. A zmagali so pravičnost, močna volja in veliko srce.

Bojan Kostič

OSANKARICA 1943 - 2007 - Zadnji boj Pohorskega bataljona

8. januarja leta 1943 je bataljon bojeval svojo najtežjo krvavo poslednjo bitko na Osankarici. Od Maribora, Slovenje Gradca, Velenja in okolice Pohorja je bataljon zadajal Nemcem hude izgube in od svoje ustanovitve do poslednjega boja na Osankarici je bil bataljon neprestano v pphodih in akcijah. 8. Januarja je bil bataljon obkoljen. Obkolilo ga je okoli 2000 okupatorjevih vojakov. V neenakem boju štirinšest-

desetih borcev z veliko številčnejšim okupatorjem je darovalo življenja vseh 64 borcev Pohorskega bataljona. Trupla padlih borcev so Nemci odpeljali v Gradec in jih tam pokopali. Uničenje Pohorskega bataljona je bila takrat huda izguba in velik udarec za narodnoosvobodilno gibanje v severovzhodni Sloveniji. 22. julija leta 1959 je bil na kraju poslednjega boja odkrit spomenik, ki daje poseben poudarek herojstvu

legendarnega Pohorskega bataljona. V spomin na junaški boj Pohorskega bataljona slavi občina Slovenska Bistrica svoj občinski praznik. V spomin na te tragične dogodke se je komemoracije in priložnostnega programa ob 64. obletnici padca bataljona poleg ostalih, udeležila tudi delegacija OO ZZB - NOB Velenje in položila venec v trajni spomin na te herojske dogodke. V Pohorski bataljon je bilo v času njegovega delovanja od leta 1942 vključenih 18 partizanov z našega območja, v poslednji bitki pa jih je padlo enajst: dr. Dušan Mravljak - Mrož, Franc Podvinšek - Bruno, Ana Poprask - Mica, Ana Poprask - Volga, Karel Šoln - Nace, Milan Šoln - Petruška, Jože Urisek - Trpin, Pepca Urisek - Zmija.

NEPOZABLJEN OTROKOV SPOMIN GROZE V ČASU 2. SVETOVNE VOJNE

Dne 26.10.2006, tik pred dnevom reformacije in umrlih sva se z prijateljem z vlakom odpeljala v Štore. Dalje sva hodila do vasi Kompole nad Štorami na pokopališče do groba moje matere. Po nekaj minutah sva odšla na vrh Male Resevne, kjer je na urejeni travni jasi v gozdu več klopi pred spomenikom padlih borcev 2. bataljona Kozjanskega odreda s komandirjem Andijem Šepetavcem na čelu zaščitnega voda okrajnega komiteja KPS, s komandirjem Slapšakom Gajstom in aktivistoma Cvetko Jerin, članico pokrajinskega komiteja SKOJ za Štajersko in Dušanom Lahom, pomočnikom načelnika veterine pri glavnem štabu NOV Slovenije. Vsi so junaško padli na pragu svobode 18.marca 1945. V spomnih se vračam na čas pred 62. leti v grozne dneve 2.svetovne vojne, v čas zimskih počitnic, ki sem jih preživel pri rejnici Tončki Bobnič. Tu sem spoznal prve partizane kozjanskega odreda, ki so se večkrat premikali tod v smeri Pohorja. O meni so imeli dobro mnenje in bi me vzeli s sabo če jim moja rejnica nebi oporekala, da bi moja mati obupala.

Nekoč sem spoznal partizana, ki je bil ovit v belo rjuho, tudi konj je bil bel za razliko od ostalih partizanov, ki so tudi bili v belem a so imeli rjave konje. Partizani so jezdeca imenovali Beli. On mi je ostal v nepozabnem spominu.

Pred leti sem bral knjigo moje tašče, katera je poleg odlikovanja za hrabrost sprejela tudi knjigo M. Fajdige »Židansko brigada«, katere borka je bila. Med ostalo vsebino je prav tako seznam borcev na katerem je ime Ivo Belec - Beli; sklepam, da sem na območju Seče vasi tega borca že spoznal.

Borci Kozjanskega odreda so se spretno premikali po tem terenu, čeprav jim je sovražnik sledil. Zgodil pa se je nesrečen dan, ko so padli v zasedo. Ta dan je bil 17.marca 1944 leta. Tedaj sem hodil v šolo v Celju.

Leto zatem 18.marca 1945 sem se nahajal pri rejnici Tončki Bobnič. Toplo sonce je stopilo zadnji sneg. Nenadoma tišino zdrami hrup v nizkem letu letečega dvomotornega letala meserchmidt nad dolino. Kmalu za tem so pripeljali sovražnikovi kamioni, vojaki so se izkrcali in utaborili pred hišami. Vaščani so bili vidno

vznemirjeni a čez noč se je sovražnik umaknil. Ves dan in vso noč smo poslušali strele iz smeri hribov Resevno - Slemen - Presjak - Goli. To je sovražnik zapiral obroč okoli 2. bataljona Kozjanskega odreda, a ga ni poskušal uničiti v direktnem boju, pač pa je na nasprotnem hribu Kalobje postavil metalce min. Sovražnik je izstreljeval rakete rumene ali rdeče barve in s tem označeval metalcem min kje se partizani nahajajo. Vse popoldne in pozno v mrak so žvižgale mine nad dolino in umorile ves 2.bataljon Kozjanskega odreda.

Danes po 62.letih po koncu II.svetovne vojne sva obujala pot od male Resevne - P.D. Resevna - Razkrižje - Slemen in obstala pri vsakem spomeniku borcem 2.bataljona Kozjanskega odreda in spominu na padle borce 1.celjske čete. Maloštevilna in slabo oborožena Celjska četa je že leta 1941 napadala okupatorjeve postojanke in povzročila prvi strah in škodo. Zaradi izdaje domačinov je okupator našel sled in večji del prve celjske čete je padlo v zasedo. Del čete z prvim komandirjem se je uspel umakniti na zasavsko partizansko območje.

Skratka okupator je med okupacijo s pomočjo kulturbundovcev in izdaj domačinov naredil krut zločin nad partizani na celjskem področju. Veliko groze so videle moje otroške oči na Resevni, ali takrat kadar sva skupaj z mamo iz Vranskega v Trojane in Zagorje prehodila peš. Videla sva kako so v gorečih hišah umrli nedolžni skupaj z otroci njihovih let.

Milan Žuraj

KOMEMORACIJA OB DNEVU MRTVIH V VINSKI GORI

27. oktobra 2006 smo borci, šolska mladina Vinske Gore in pevci iz Janškovega sela priredili bogat kulturni program pri spominskem obeležju padlih borcev in talcev našega kraja. Pridružili so se nam uniformirani gasilci kot častna straža, predstavniki upokojencev, turističnega, planinskega, lovsko - športnega društva, predstavnik Krajevne skupnosti in drugi ugledni krajanji ter posamezni svojci padlih borcev.

V spomin na vse mrtve in padle borce ter o trpljenju Slovenskega naroda v času II. svetovne vojne je spregovoril predsednik Krajevne organizacije ZZB NOB tovariš Ivan Jovan.

Odbor ZB Vinska Gora

TUDI SODELAVCI OKUPATORJA SO VČASIH NEVEDE OPRAVILI DOBRO DELO ZA PARTIZANE

Bilo je v začetku prve polovice leta 1944, pomladansko sonce je imelo že toliko moči, da je lačnega človeka utrudilo. Dolga in naporna pot me je tisto nedeljo vodila iz Žreblovega hriba, preko Čeč nad Hrastnikom do javke na številki 2. Ta partizanska javka je bila v Gmajni v bližini Nična nad Dolom pri Hrastniku. Pri hiši pa se je reklo pri Lužarju, vendar se to ime takrat ni smelo uporabljati. Okrog enajste ure dopoldan sem prispel na dogovorjeno mesto in skoraj začuden obstal ob pogledu na veliko število partizanov, ki so se na javki nahajali, kar ni bil običaj. Med navzočimi je bilo kar nekaj tudi takih obrazov, ki niso spadali na omenjeno področje. Med množico partizanov sem opazil tudi Nestla Žganka katerega področje delovanja je bilo precej oddaljeno, kot je Šmohor nad Laškim in Gozdnik v Spodnji Savinjski dolini. Ob navzočnosti vseh prisotnih sem spoznal, da se dogaja nekaj zelo pomembnega. Spraševati pa situdi nisem upal, kajti prevelika radovednost v tistih časih ni bila priporočljiva.

Vsi so vrnili v hišo, mene pa so poslali izven hiše na opazovanje z nalogo, da takoj, ko opazim kaj sumljivega obvestim navzoče v hiši. Komaj sem se postavil za velik grm pušpanja sem v daljavi zagledal moža s klobukom na glavi in nahrbtnikom na rami. Prihajajoči se je napotil po stezi, ki je vodila naravnost do javke ali Lužarjeve domačije.

Takoj sem obvestil navzoče v hiši, a pri njih novica ni vzbudila zaskrbljenosti zato sem spoznal, da je obisk prihajajočega dogovorjen. Mene so takoj napotili nazaj na opazovanje, medtem pa se je prihajajoči človek približal hiši.

Takoj sem ga spoznal, bil je Laznik Franc, trgovec in premožen posestnik iz Dola pri Hrastniku. Ob srečanju s partizani so se pozdravili kot dobri znanci in se ob stiskanju rok prijetno nasmejali. Torej srečanje je bilo dogovorjeno. Takoj so odšli v hišo in se dolgo pogovarjali. O čem so govorili nisem izvedel niti besede.

Po odhodu udeležencev in tudi gosta, ko sem se vrnil v hišo sem ugotovil, da je bilo v nahrbtniku gosta mnogo dobrot, katerih v tistem krutem vojnem času med partizani ni bilo veliko. Tudi sam sem bil deležen okusne svinjske pečenke in pohane kokošje bedre, ki je ostala na mizi. Tudi kos domačega kruha se je prilegel. Nekaj dobrot pa je še ostalo na mizi za domače, ki takih pojedin tudi niso imeli na pretek. Več kot teden dni sem na svojih skrivnih ugibal čemu je bilo namenjeno srečanje vplivnih partizanov in mogočnega trgovca, a prave rešitve in odgovora nisem mogel najti.

Vse pa mi je postalo jasno in razumljivo čez nekaj dni. Takrat je bilo v navadi, da so kvas za peko kruha iz Laške pivovarne pošiljali trgovcem po železnici. Trgovci iz tega kraja so nato vsak teden hodili na postajo v Rimske Toplice, nekateri pa na železniško postajo v Hrastnik po vsakotredenske pošiljke kvasa. Mi smo ga imenovali »germ«. Tako je tudi Franc Laznik pošiljal svoje trgovske pomočnike tedensko po opisane pošiljke kvasa. Nema lokrat pa se je na to pot odpravil sam s kolesom ali s svojim konjem. Taki so pač bili takratni časi. Avtomobilov ni bilo in zato so se posluževali tistega kar so imeli na razpolago.

Povedati pa je treba med drugim, da so živeli v teh krajih tudi ljudje, ki so bili iz različnih razlogov zelo naklonjeni okupatorju. Eden takih privržencev okupatorju je živel v stari hiši med breznom in Marnem. Svoje čase je živel in delal v vestfaliji, kjer se je naučil tudi nemškega jezika na kar je bil zelo ponosen in je tudi doma z ostarelo ženo komuniciral le v nemškem jeziku. Skratka

na vsakem koraku je možak izkazoval svojo pripadnost okupatorju. Iz tega razloga so se ga ljudje iz okolja izogibali

saj so vedeli, da vsako sumljivo početje prijavi policiji, ponosen na svojo spačeno nemško govorico.

Že nekajkrat so se pri njem oglasili partizani in ga opozorili na njegovo početje, a že naslednji dan je vse potankosti razložil na policiji. Bližnji sosedge so se bali njegovih potez in mnogi so bili prepričani, da nima v svoji glavi vse na svojem mestu, zato so se ga raje izogibali. Hudo neprijetno pa je bilo, da je prav nad njegovim domom vodila kurirska pot iz enega v druge revirje. Vedno znova so nas predpostavljeni opozarjali na skrajno previdnost pri prehodu v bližini omenjenega človeka in njegovega doma.

Le nekaj dni po opisanem dogodku in srečanju na javki št.2 se je v gozdu pod vasjo Turje zopet zbralo večje število partizanov, ki so delovali na tem terenu, med njimi pa je bilo tudi nekaj takih, ki po svojih dolžnostih niso pripadali temu območju.

Okoli tretje ure popoldan so nas poslali na opazovanje ceste in okolice iz smeri Rimskih Toplic in iz smeri Dola pri Hrastniku. Na to opazovanje smo bili odrejeni predvsem domačini. Neznani partizani pa so se držali skupaj in se skrivnostno pogovarjali. Tako je bilo razumeti, da se pripravlja posebno zanimiva akcija. Komanda je padla »vsi na dogovorjeno mesto in previdno«. Skupina osmih ali desetih partizanov nedomačinov se je napotila na cesto v bližino doma prej opisanega nemčurja. Istočasno pa se je iz smeri Rimskih Toplic po cesti približeval lahek voz s konjsko vprego. Na vozu pa so bili manjši zaboji kvasa. Voznik je bil trgovec Franc Laznik iz Dola pri Hrastniku, torej tisti, ki je nekaj dni prej pogostil partizane na javki št.2.

Ko se je vozilo približalo dogovorjenemu mestu so iz grmovja planili partizani, ustavili vozilo, voznika potegnili na tla in ga navidezno na tleh preteпали in mu tudi zvezali roke. Ves dogodek so opazovali trije partizani, ki so imeli v sredini tudi nemško govorečega domačina, ki je moral ves dogodek spremljati iz varne razdalje, da ne bi posumil, da gre za partizansko zvijačo.

V nekaj trenutkih je bila akcija končana. Franca Laznika so partizani zvezanega odvedli v gozd, nemčurju pa naročili, da mora voz in konja odpeljati do trgovine Laznik in da o dogodku ne sme govoriti. Zgodilo se je, da je voz, konj in kvas ob pomoči nemčurja prispel kamor je bil namenjen. Tudi žena Franca je bila dodobra obveščena o dogodku. Tako krutih ljudi, kot so partizani še v življenju nisem videl je hitel pripovedovati ženi Ančki, ki je komaj prikrivala nasmeh in je po sili točila solze.

Mimogrede, ko se je vračal domov pa ni pozabil stopiti tudi na policijo, kjer je dogodek opisal še bolj natančno in grozeče tako, da so še policisti postali otožni.

Franc Laznik je postal partizan na terenu, bil je zavedni Slovenec. Mnogokrat smo obujali spomin na opisani dogodek. Žal pa je usoda hotela, da Franc ni dočakal težko pričakovane svobode. Koncem leta 1944 ga je zadela sovražna krogla, ga težko ranila in je nekaj dni zatem podlegel poškodbam in rani, ki jo je povzročila krogla, ki je bila tudi posledica nekega izdajalca iz povsem drugega kraja.

Kot ni dočakal konca vojne tovariš Franc Laznik, tako tudi ni dočakal končnega poraza velike Nemčije in njenega fuhrerja človek, ki je nevede pomagal partizanom, da ni prišlo do še večje tragedije in maščevanja nad družino, ki je ostala v kritičnem trenutku na dosegu okupatorja.

Ni pa opisani primer edini, ko so se partizani posluževali podobnih zvijač. Takih dogodkov je bilo veliko le strgati bi jih bilo potrebno iz spomina in jih ohraniti, saj so mnogokrat zelo poučni.

Jože Povše

Impresije

literarna priloga Šaleškega upornika, leto 1, številka 1

Februar '07: Prešeren, Kajuh, Štirinajsta ...

Žive naj vsi narodi, / ki hrepene dočakat dan, / da, / koder sonce hodi, / prepir iz sveta bo pregnan, / da / rojak / prost bo vsak, / ne vrag, le sosed bo mejak! - (Prešeren, Zdravljica)

Samo milijon nas je, / milijon umirajočih med mrliči, / milijon, ki pijejo mu kri biriči, / en sam milijon, / ki ga / trpljenje krotoviči / in vendar ga nikoli ne uniči. - (Kajuh, Slovenska pesem)

Katero koli splošno znano Prešernovo ali Kajuhovo pesem si v tehle zimskoblagih februarjskih dneh leta 2007, ko tradicionalno častimo njun spomin, priključimo v zavest, zazveni z narodno noto. K temu narodnemu občutenju Prešernove ali Kajuhove pesmi se podzavestno pristavi buditeljska in osvoboditeljska nota in pesem zazveni celovito in večno - dokler sta seveda celovita in večna njun narod in jezik. Brez teh dveh temeljnih vzgibov bi bilo tako Prešernu kot Kajuhu, ki sta vsak v svojem času - prvi 8. in drugi 22. februarja - položila življenje na oltar domovine, skoraj nemogoče sploh komu kaj izpovedati.

In spet sem sam v tem belem svetu. / Vprašanje mučno je z menoj: »Kaj le s teboj, s teboj bo, / narod moj?« (Kajuh, Novoletni sonet)

Prešernova izkušnja z življenjem in slovenskim narodom je bila narodnoprebudna in nekoliko več kot za eno celo Kajuhovo življenje daljša. Kajuhova izkušnja z življenjem in slovenskim narodom je bila narodnoosvobodilna, pol krajša od Prešernove in odvzeta nasilno. Prešeren je svoje duhovno in umetniško obzorje

kljub neugodnemu času (vsevepek krvave francoske revolucije in s človečanskimi pravicami hudo prizadetega, okrnjenega in nepriznanega slovenskega naroda pod tisočletnim germanskim jarmom) zmoget izraziti svetovljansko. Kajuhova kolektivno-narodnozavedna pesem si je morala v svetovno nemirnem vojnem času, a na zaznavni poti v svetovljanstvo, najprej izbojevati narodno svobodo, za ta cilj mdr. z zavestno vključitvijo v narodnoosvobodilno Štirinajsto divizijo ...

Kmalu pel bom po slovenski zemlji, / pel bom, vriskal / od veselja, / in junaški partizan bo z / nagljem / okrasil lase dekletu. / Vse / drugače, lepše bo takrat na svetu. - (Kajuh, V slovenskih vaseh)

Veličastno (celovito in večno) bo ostalo, če smo Slovenci vsadili Prešernovo in Kajuhovo pesem dovolj globoko v svojo dvamilijonsko narodno zavest in jo bomo znali v tej zavesti tudi ohraniti prihodnjim rodovom.

Za zgodovinski spomin in z njim narodnobuditeljsko ter narodnoosvobodilno občutenje danes ni treba biti star preko šestdeset let. Prešeren jih je izkusil samo devetinštirideset, Kajuh samo dvaindvajset, med udeleženci NOB so bili številni rosno mladi ... Danes in v zgornjem kon-

tekstu je nesmiselno in neproduktivno posploševati, ali je težje narod prebujati ali osvoboditi? Veliko bolj od tega je v mirnem in strpnem času evropskega sožitja v 21. stoletju žalostno to, če kdo skuša prevrednotiti zgodovinske in spominske vrednote lastnega naroda, dokazljivo izkazanega z živim in umetniško veličastnim slovenskim jezikom (in ne morda katerim drugim narodom, drugim jezikom?).

Iz naših logov ...

Hiša je bila vsa bela, po velikosti in zidavi podobna gosposkemu dvorcu; odtod njeno ime Beli dvor. Zdaj je blestela v jutranjem soncu liki plamen in se s svojega vzvišenega prostora bahato ozirala na kadeče se njive, travnike in sadovnjake. /.../ Severno od Belega dvora je sedlast prehod rezal mejo med njo in šumovitim hribovjem, nad katerim se je stopnjema, vendar nezadržano grmadilo skalno pogorje z očitnim kraškim značajem. Proti zapadu je pogled obstal nad dolino, raztezajočo se tja do prvih obronkov daljnih planin, vso posuto s trgi in vasmi, obrobljeno z belimi cerkvami in kapelami. Lovrek je zadihal močnejše, prelepa je bila njegova domačija ... (Gustav Šilih, Beli dvor, 1938)

Dolina Šaleška na slovenskem Štajerju slovi po svojih prirodnih krasotah. Razteza se pod gorovjem, katero loči štajersko zemljo od koroške, katero pa ne loči Slovencev, bivajočih tostran in onstran planine. Vežejo jih isti spomini, isti mili materini jezik in ista sveta vera. /.../ Iz Šoštanja drži cesta na Koroško čez visoko planino, kjer še raste macesen, toda kar je bilo visokih in debelih stebel, podrli so jih in zvozili v dolino ... (Josip Vošnjak, Ti očeta do praga, sin tebe čez prag, 1890)

***

Tisti večer, ko se je Jermanov Mirt vrnil, je Štakne iz Belih Vod prodajal dom in zemljo. Večer je bil oblačen, črn, zdaj pa zdaj je nad višavjem vztrepetala bliskavica. V njenem zelenem svitu se je vsakikrat razodela skromna lepota doline, obdane od zelenega, v noči temnomodrega venca gozdov in hribovja. Kakor oltar na koncu velike ladje se je pokazal Sveti Križ, vzad visoki Smrekovec kakor njegova opora in tolažnik ...

/Mirt:/ Tja gor bom poromal, da, k Svetemu Križu, potem dalje na Smrekovec, v jelove gozdove bi zablodil, napil se razgledov, utonil v neskončni planinski tišini, ljudem nepoznan, dober drug samo srni v jelovju in kanji nad Smrekovcem, nikomur v spotiko, le sebi in stvarstvu vdan ... (Davorin Ravljen, Mrtvi ognjenik, 1944)

***

Toda mnogo let je minilo in že odrasel sem bil, ko se mi je moja otroška zaobljuba, romati k Belim Vodam, izpolnila. Čeravno sem bil od tistih dob, ko se mi je prvič porodilo hrepenenje po Belih Vodah, prehodil že dokaj sveta, sem se vendar odpravil na pot s takimi čustvi, kakor bi prvič zapuščal naš hotuljski kraj. Zazorjeno življenje se je umaknilo v mladostne sanje in spet so stale pred menoj tiste Bele Vode, katere je moja duša zalivala s svetlimi občutki in kjer se razgrinja večna lepota in pravica tega sveta ... (Prežihov Voranc, Od Kotelj do Belih Vod, 1945)

***

Iz gorske samote in tišine sva prišla v mnogo bolj živahen svet, med mnogo več ljudi, čeprav je Šmartno ob Paki bilo vsaj takrat (leta 1928) še navadna, nekoliko večja slovenska vas. Mislim, z vsemi tipičnimi značilnostmi slovenske vasi: cerkev, dve prastari, nizki šolski poslopji, dve trgovini, tri gostilne, mesnica. Vse razen šole je za naju, gorjanca, bilo pravo razkošje. Toda največje presenečenje je bila železniška postaja, od koder sva se večkrat na dan lahko odpeljala v Celje ali Šoštanj. Obe mesti sta bili kakor na dlani ... (Oskar Hudaes, Zakaj sem postal komunist, 1968)

***

Karli je ravno prebiral Majakovskega. Preprosto - pil ga je, toliko mu je imel povedati. Sam sebi se je zdel kot majhen otrok, ki hlasta po materinih prsih; kar ga je zmotilo trkanje na vrata.

»Sin moj, žandarji so prišli, preiskava.«

Obrisal si je vlažne oči, odložil knjigo ter se presenečen in nekolikanj zmeden obrnil. Mati ga je gledala proseče in rahlo vztrepetala, pa si njene prošnje ni prav razlagal. Mislil je, da ga roti, naj bo miren, ali pa se boji, da je nehote kakšno ušpicil. Zato je zašepetal:

»O, saj ni nič hudega, mama,« in že je zagledal za njo može v uniformah.

Ona pa ga je molče rotila: »Sin moj, pusti politiko! Vidiš, da ti ne prinaša nič dobrega!« Saj ga je razumela. Nekje globoko v sebi, da sama ni prav vedela

6

(samo čutila je), je bila ponosna na svojega črno-

lasčka, da čuti s ponižanimi in izkoriščanimi ter se bori za njihovo bolj človeško prihodnost. To že. Saj je tudi sama okusila krivico (ki jo je pognala na pot trpljenja) v ljubezni do svojega sina, ko ta še niti zagledal ni belega dne... (Ferdo Kavčnik, Bil je tak fant, da bi gore premikal, roman o Kajuhu, 1985, rkp.)

***

Čeravno mi je oče pravil,
da k nam ne boš ničesar nosil,
bi te vseeno rad poprosil ...
A ne bonbonov, smuči in slaščic,
ne kakor lani kruha in potic ...
Snega nam pošlji, Jezušček, snega,
da oče dela bo dobil na cesti.

(Karel Destovnik - Kajuh,
Iz pisma Jezuščku, ok. 1940)

(Železni treskalnik drži vnetljivo tresko in usteje čuvajo tihoto pepela ...)

Glas davnega otroka: Sneg je zunaj, sneg!

Glas davne bice: Odšle so blodne lučke!

Glas davnega očeta: Miklavž bo lešnikov nametal!

Glas davne bice: In Mihej vaša otročja ušesa bo lovil!

Ančka (mlademu logarju): Pridi na pečene japke! Pa sladka jabolka prinesi!

Glas davnega očeta: Sveto Lucijo pozdravi, da te s snežnim prtom ne odnese!

Glas davne bice: Srp obesi na lestev k živini!

Glas davnega očeta: In igle, ženska, v krpi ne grej!

Glas davne bice: Lojtrnik obrni, da ne zaškripa oje!

Glas davnega otroka: Naj še nalomim jelovih vej?

(Ko stopi otrok iz globoke gazi, mu glavo pobeli ivje ...)

(Ivo Stropnik, Ko je vsaka pot za pol ure daljša, 1996)

Nekoč sem v
rudniku
izgubil trideset svojih pesmi.
Bogve, kam so odšle?
Morda jih je
skurilo
v elektrarni
in so se razkadile
po vsem svetu.
Mogoče so
ostale zakopane
tam doli, tristo metrov
pod zemljo.

Ko bom Zgorel v pozabi
in bom Zakopan pod besedami,
Bodo prišle.

(Peter Rezman, Pesmi;
Družmirje, 1998)

SPREJEM ZA PREDSEDNIKE OO ZZB IN ČLANE IZVRŠILNEGA ODBORA

Sredi januarja je predsednik OO ZZB NOV Velenje Bojan Kontič pripravil že tradicionalni novoletni sprejem za predsednike osnovnih organizacij ZZB in člane izvršilnega odbora. Kratke nagovore sta imela tovariš Kontič in župan občine Velenje tovariš Srečko Meh. Predsednik Bojan Kontič je posebno priznanje občinskega odbora za delo v preteklem letu predal tovarišu Valentinu Staknetu iz Šmartnega ob Paki in Ludviku Hribarju iz Pesja. Naša sekretarka Marjana pa je izročila šopek Francu Hudomalju, ki je tiste dni slavil 80. rojstni dan. Popoldan je ob okusni hrani in veselem pogovoru kar prehitro minil.

NOVO!

Obiščite spletno stran OO ZZB NOB Velenje na naslovu:

Odslej "borci" tudi na spletnih straneh!

<http://borci.velenje.si>

Dostikrat članice in člani organizacije ne vemo na koga bi se obrnili v zvezi z našim statusom, pravicami itd...

Če imate kakršnokoli vprašanje s tem v zvezi, se lahko obrnete na Upravno enoto Velenje - Oddelek za občno upravo in druge upravne naloge in skupne zadeve.

Telefonska številka: (03) 8995 772.

DOPISUJTE V

ŠALEŠKI UPORNIK

Vse bralke in bralce vabimo, da s svojimi prispevki obogatijo prihodnje številke našega glasila. Prispevke pošljite na naslov: Območno združenje borcev in udeležencev NOB, Kopališka 3, 3320 Velenje.

ODŠLI SO

ŠKORJANC FANIKA, rojena 29.07.1933, umrla 01.12.2006
Zadnji dve leti je bila oskrbovanka v Domu za varstvo odraslih v Velenju. Bila je članica Krajevne organizacije ZZB Šalek - Bevče - Paka.

OBŠTETER IVAN, rojen 11.12.1934, umrl 23.11.2006
Bil je mlajši član naše borčevske organizacije v Ravnah in vedno pripravljen za sodelovanje za organizacijske zadeve, prireditve in proslave. Bil je član Krajevne organizacije ZZB NOB Ravne.

RAMŠAK MARIJA, rojena 07.02.1916, stanujoča Gaberke št. 41, umrla 09.10.2006
V času NOB je aktivno sodelovala s partizani in narodnoosvobodilnim gibanjem na terenu, bila je aktivna obveščevalka. Že v prvih letih NOB so se na njeni domačiji shajali Šaleški partizani in tako vse do osvoboditve. Tam je bila nekaj časa tudi kurirska javka. Vse od

ustanovitve borčevske organizacije je bila najprej članica ZB NOB Družmirje, nato pa Krajevne organizacije ZZB NOB Gaberke. Odlikovana je bila z medaljo zasluga za narod.

OBŠTETER ANICA, rojena 12.07.1930, umrla 27.12.2006
Že kot mlado dekle na kmetiji Konjovšekovih v Ravnah je v času NOB opravljala kako obveščevalno nalogo. V borčevsko organizacijo je bila sprejeta zaradi dejavnosti med NOB. Bila je članica Krajevne organizacije ZZB NOB Ravne.

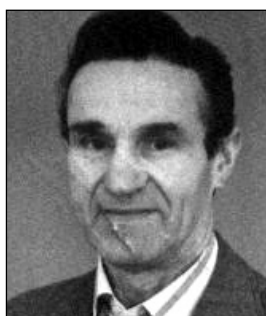
DEBERŠEK JANKO, rojen 18. 04. 1933, umrl 27. 11. 2006
Bil je sin zavedne družine, zato so mladega fantiča 4.8.1942 leta odpeljali okupatorji kot ukradenega otroka v Nemčijo. V začetku je bival v kraju Kastel pri Amberju. 15.10.1943 leta so ga prestavili v taborišče v kraju Tann, kjer je tudi dočkal konec II. svetovne vojne. 15. maja 1945 se je vrnil v domovino,

kjer je našel svojo mamo, ki se je vrnila iz taborišča Auschwitz kot 100% invalidka. Leta 1961 je bil sprejet v članstvo ZZB NOB. Ves čas je živel v Pesju pri Velenju, bil je krajan, ki so ga vsi poznali in ga cenili. Ostal nam bo v lepem spominu.

KLADNIK MILICA, rojena 21.10.1930 v Skornem pri Šmartnem ob Paki, kjer je tudi umrla 02.12.2006

Vojna leta je preživela kot ukraden otrok. Že aprila 1942 so jo odtrgali od matere in jo z drugimi otroci odpeljali v otroška taborišča. Bila je v taboriščih Frohnleiten in Saldenburg. Bila je dolgoletna članica Krajevne organizacije ZZB NOB Šmartno ob Paki. Aktivno je sodelovala tudi v upravnem odboru Krajevne organizacije ZZB NOB. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

SPITAL IVAN, 28.02.1921 v Gaberkah, umrl 06.07.2006
Prisilno je bil mobiliziran v Nemško vojsko 6. decembra 1942. Poslan je bil na Rusko fronto, kasneje pa je bil v Nemčiji in Avstriji. V domovino se je vrnil 14. julija 1944. leta 1962 je bil sprejet v članstvo ZZB NOB. Na ženinino domačijo v Lajše sta se iz Gaberk preselila leta 1975 in tam je živel do konca življenja.

STEBLOVNIK JOŽEFA - PEPCA, rojena 18.04.1923 v Nizki pri Mozirju, živela in umrla v Rečici ob Paki 21.11.2006

Mlada je leta 1944 stopila v NOB kot kurirka - obveščevalka. Bila je dolgoletna članica Krajevne organizacije ZZB NOB Šmartno ob Paki, aktivna v upravnem odboru kot blagajničarka. Vseskozi do smrti je bila aktivna in v pomoč in oporo Krajevni organizaciji ZB. Ohranili jo bomo v lepem spominu.

ČAS FRANC, rojen 13.01.1931, umrl 13.05.2006, nazadnje stanujoč v Velenju na Finžgarjevi 10

Bil je dobitnik več priznanj za aktivno delo v družbeno političnih organizacijah. Bil je pridružen član Krajevne organizacije ZZB NOB Šmartno - Velenje.

OCEPEK MILAN, rojen 19.08.1926 v Podgorju pri Velenju, umrl 28.10.2006

Kot mlad fant je okusil grozote II. svetovne vojne in se vključil v partizanske vrste 15.5.1944 in bil aktiven do 25.5.1945 leta. Deloval je kot kurir v šaleškem okrožju. Demobiliziral se je 15.2.1947 v Ljubljani

V vrste Zveze borcev je bil sprejet maja 1951 leta. Po demobilizaciji se je zaposlil v Premogovniku Velenje in se tudi izobraževal. Kot jamski nadzornik bil zelo priljubljen med svojimi fanti in v Premogovniku Velenje je tudi dočkal svojo upokojitev. Ves čas je bil član SZDL in po upokojitvi član DU - Pesje

TESOVNIK FRANČIŠEK, rojen 12.08.1929, umrl 27.07.2006
Bil je član Krajevne organizacije ZZB NOB Šoštanj

GNEZDA BOGO, rojen 08.09.1926 v Uncu, umrl 09.09.2006

Julija 1944 leta so ga aretirali domobranci. Po treh tednih zapora v Ljubljani je bil poslan na prisilno delo v železniške delavnice v Dresden, kjer je dočkal tudi konec vojne. Po vrnitvi domov je bil sprejet v policijsko šolo v Tacnu. Po končanem šolanju je služboval v raznih krajih Slovenije. Leta 1953 je bil premeščen v Šoštanj, kjer je bil kot komandir Milice tudi upokojen. Po stalni naselitvi v Šoštanju je ves čas aktivno sodeloval v Krajevni organizaciji ZB. Do zadnjega je zgljedno vodil tajniške posle organizacije, čeprav mu je zahrbtna bolezen že načela zdravje.

LESJAK FANIKA, rojena 19.10.1918, umrla 10.12.2006
Bila je vseskozi zvesta članica in je tudi aktivno sodelovala v Krajevni organizaciji ZZB NOB Florjan - Skorno - Bele Vode. Bila je tudi vdova po možu, ki je stopil v XIV. divizijo februarja 1944. Čez nekaj časa je bil dodeljen v Šerčerjevo brigado, kjer je bil pri napadu na Skorno od strani Nemcev ujet. Zaprli so ga v Celjske zapore in ga mučili, nato pa odpeljali v zapor Maribor Gornja Polskava, kjer so ga ustrelili.

TOLAZZI MARIJA, rojena ŠKRLEP, rojena 03.11.1926 v Depali vasi pri Domžalah, umrla v Topolšici 19.11.2006

Od sredine meseca julija 1943 je organizirano delala v mladinski organizaciji v vasi, kjer je živela. Skrbela je za obveščene terencev. Spremljala je partizanske kurirje in druge pripadnike OF. Na njenem domu je bila kurirska javka. Aktivno

je stopila v NOV v januarju 1944. Kot borka je bila najprej terenski aktivist na terenu Vodice - Sinkov teren. Maja me-

seca 1944 je bila dodeljena v 2. bataljon XI. Pohorske brigade. Aktivno je sodelovala v borbah pri Novem Mestu in Mokronogu. V začetku leta 1945 je bila ranjena v nogo in bila nekaj časa v zasilni bolnišnici v Črnomlju. Po okrevanju je bila v partizanski delavnici v Črnomlju vse do osvoboditve. Bila je članica OO ZB Velenje desni breg.

KOPER MARIJA, rojena 25.06.1921, umrla 16.01.2007

Med okupacijo je bila aktivistka, obveščevalka, ter prenašala važno pošto na področju Ribnice na Pohorju. Bila je članica Krajevne organizacije ZZB NOB Levi breg Velenje.

MERNIK JOŽEFA, rojena Pečar, rojena 18.02.1926, umrla 26.01.2007

Mladoletna so skupaj s teto zajeli Nemci in ju odpeljali v taborišče Bitterfeld. Stricu je uspelo, da ju je čez nekaj mesecev spravil v taborišče Buchenau od koder so vsi trije uspeli pobegniti. Nato se je Jožefa, ki so jo imenovali Pepca priključila partizanom in to Tomšičevi brigadi v kateri je bila tudi ranjena. Po osvoboditvi je delala v gozdu kot ogljarka, kjer je spoznala Franca Mernika s katerim se je poročila in imela tri otroke. Bila je članica Krajevne organizacije ZZB NOB Levi breg Velenje.

STRMČNIK JOŽE, roj. 18. 8. 1920 - umrl 3. 1. 2007

Bil je borec Šerčerjeve brigade. Vsa leta je bil član KO ZZB Plešivec.

POGOREVC RUDI, roj. 17. 4. 1938 - umrl 24. 1. 2007

Bil je član KO ZZB Šmartno - Velenje.

ŽGANK MARIJA, roj. 24. 5. 1921 - umrla 29. 1. 2007

Bila je članica KO ZZB Šmartno - Velenje

ŠE POMNITE TOVARIŠI !

S tem prispevkom sem se namenil opisati nekatere značilnosti iz borbe Tomšičeve brigade na ožjem območju Šaleške doline in njene okolice.

Uvodoma naj omenim, da sem po prihodu v Tomšičevo brigado bil prvotno dodeljen I. bataljonu, nekaj kasneje tretjemu bataljonu, od avgusta 1944 dalje pa brigadnemu minerskemu vodu. Prvi moj komandir minerskega voda je bil neustrašni Martin Viher iz Kavč, ki je umrl po vojni, drugi Grega Weis iz Ribnice na Pohorju, ki je padel ob napadu na sovražno postojanko Blagovica pod Trojanami 7. novembra 1944, takoj zatem pa sem prevzel vodenje minerskega voda jaz. Zelo dobro se spominjam prvega napada na sovražno postojanko v Šmartnem ob Paki v noči na 31. julij 1944. Takrat sem bil pomočnik mitraljezca Ivana Rozenštajna. Z mitraljezom sva se namestila za debelo hruskovo drevo v bližini cerkve (sedaj stoji na tem mestu veličasten spomenik padlih borcev in drugih žrtev fašističnega terorja). Naj povem, da je sovražnik dajal silovit odpor poleg nekaterih postojank tudi iz zvonika Šmarške cerkve. Ko je z mitraljezom obstreljeval poleg ostalih tudi najino zasedo tako, da sva bila tako mitraljezec Ivan in jaz močno opraskana od drobcev kamenja, ki se je odbijalo od sovražnih krogel. Korajžo pa nam je dal naš komandant brigade Vlado Mišica-Miha, ki je stal popolnoma na prostem (v mrtvem kotu) pod cerkvijo in vpil na Nemce naj se predajo. Ko so bili Nemci v zvoniku cerkve utišani, čemur je pripomogla dobro merjena mina iz metalca min, sva se jaz in Tone Zagožen, domačin iz Gornjega Grada pognala skozi okno stare šole in v enem od razredov zajela pet vermanov (Slovencev), ki so se skrivali pod posteljami in pod katedrom. Pri tem sva zaplenila pet pušk. Žal nam tokrat ni uspelo zavzeti sovražne postojanke Šmartno ob Paki, bila pa je nadvse bogata preskrbovalna akcija. Še bolj zanimiv pa je bil drugi napad na sovražni postojanki Šmartno ob Paki in Letuš, ki sta bili po hudih bojih, ki so terjali več žrtev na obeh straneh zavzeti. V noči na 6. september 1944 je naša brigada krenila iz Pohorja na edinstveno dolgi in utrujajoči pohod mimo sv. Jederti pri sp. Pirešici na Ponikvo pri Žalcu. Tam je bila brigada preko dneva na počitku. Dne 8. septembra je v večernih urah krenila mimo gore Ojke proti Polzeli, kjer je prečkala most čez Savinjo in prispela pozno ponoči na Dobrovlje, kjer je počivala dva dni. Dne 11. septembra zvečer je krenila mimo malih Braslovč na sektor Šmartnega in Podgore. Borci so reko Savinjo prebredli, nas minerce pa je s čolnom popeljal preko reke neki mlinar z namenom, da ne bi zmočili eksploziva in drugih minerskih pripomočkov. Prva četa 1. bataljona, ki ji je poveljeval sedaj že pokojni Stane Režen je postavila zasedo ob cesti v Podgori od koder smo spočetka opazovali, kako je Zidanškova brigada, ki je napadala sovražno postojanko v Braslovčah pognala v beg, celo tanke, ki so prihajali na pomoč napadenim. Opazovali smo tudi vermane, ki so onkraj Pake in Savinje bežali iz sovražnih postojank Mozirja, Šmartnega ob Paki in Letuša. Da ba jim pognali še več strahu v kosti, je iz naše zasede komandir Stane Režen vžgal po njih z mitraljezom »Shvarzloze« in pri tem na veliko razdaljo zadel enega od vermanov. Minerce smo pri tem minirali železniške tise, manjše propuste in mostove od Šmartnega proti Polzeli. Med tem je po progji od Polzele prišlo v pomoč napadeni postojanki v Šmartnem približno 30 vojakov in en civilist. Naša zaseda jih je napadla in pognala v beg. Pri tem spo-

padu so bili štirje Nemci ujeti, civilist pa ranjen. Ko so jih borci gnali mimo naše zasede, so vsi štirje ujetniki s prezirljivo nadutostjo dvigali roke v nemški pozdrav »Heil Hitler«, za kar jim je brigadno sodišče izreklo zaslužen kaznen. Pri opisanem spopadu se je med borbo vžgalo gospodarsko poslopje pri gostilni Martin po domače v Podgori, pri čemer so bili opečeni prašiči in so morali v zasilni zakol. Ker se je pri tem zaželelo pečenko borbema Francu Novaku iz Družmirja in Mihu Rudniku iz Velenja pa so ju pri tem dejanju zajeli Nemci. Bila sta poslana v Mariborske zapore odkoder sta na srečo ob bombnem napadu na Maribor ušla. Naj opišem še zanimiv spodrsrljaj pri napadu na nemški preskrbovalni vlak v Paki pri Velenju, ki je bil deloma oklepljen pred lokomotivo in je prevažal hrano iz Velenja postojankam ob tunelih. Zasedo smo postavili pri lesenem mostu nad železniško progo v bližini končnikove domačije v Paki. Pod tem mostom je bil tudi železniški most, ki ga je bilo potrebno razstreliti. Jaz sem nastavljal plastično mino »Nobel 808« na železniške tirnice, moj sominerec Janov Miha pa je nameščal potezno vrvico v zaklon. Na vso nesrečo pa je prej vstavil detonator v mino, ko pa se je pomikal v zaklon, mu je na mokri skalni spodrsnilo in je nehote predčasno, ko se je vlak že bližal zasedi, potegnil vrvico in sprožil mino. Sovražnik je z vso močjo orožja vžgal po nas in ni kazalo drugega kot nabrusiti pete s pospešenim korakom na Paški Kozjak. Da bi popravil ta spodrsrljaj, je štab brigade, ki se je ta čas nahajal pri kmetiji Ramšak na paškem Kozjaku, zapovedal nov napad na omejnjeni vlak. Zaseda je bila postavljena med Košanovim mostom in mostom blizu Štravs (v bližini sedanjega Vegrada). Vlak je pripeljal na potezno mino, ki je prevrnila lokomotivo po železniškem nasipu. Vnel se je oster boj, ki je trajal le kratek čas. V borbi je padlo 30 sovražnikov, štirje vojaki pa so bili ujeti. Ujet je bil tudi kurjač lokomotive, po rodu Bukovinski Nemec. Od naših borcev je bil lažje ranjen v roko komandir Martin Škufca. Za konec še nekaj značilnosti napadov na sovražne postojanke Dovže, Turiška vasi in Šmartno pri Slovenj Gradcu. Napade na te postojanke je vodil takratni komandant brigade Vlado Mišica-Miha. Namen napada je bil zavzeti navedene postojanke, ki so bile izhodiščne točke sovražnika za vpade na sektor Pohorja. Tretji bataljon se je lotil rušenja železniške proge tako, da je prevračal železniški tir od Dovž do Turiške vasi in tako za daljšo dobo onemogočil železniški promet. Četo je vodil komandir Leon Melanšek iz Velenja, ki je pustil četo na samostojno rušenje, sam pa se je podal napadat na sovražni bunker. Vodnik Stanko Tekavc se je pridružil minerjem, ki so šli minirati železniško progo pri takratni tovarni kos v Slovenj Gradcu (sedaj Fecro). Namen miniranja je bil preprečiti oklopnega vlaka iz Dravograda. Žal pa je ta kraj prevozil pred razstreljivo proge. Ta oklepni vlak je potem uničil s protitankovsko puško borec Franc Ževart iz Velenja. Uspeha žal na te postojanke ni bilo. Sovražne postojanke v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, Turiški vasi in Dovžah niso padle. Pri napadu na postojanko v Šmartnem pri Slovenj Gradcu je bil smrtno ranjen Franc Morn iz Bevc, ki je ranam kmalu za tem podlegel v Pavčkovi bolnici na Trški gori nad Legnom. Padel je tudi Adolf Kraser iz Bevc, hudo ranjen pa je bil Slavko Vrtačnik, ki je izgubil levo roko.

Teh nekaj dogodkov sem opisal z namenom, da ne bi šli v pozabo, ker se čas pač hitro odmika.

Slavko Brglez

Šaleški upornik, interno glasilo območnega združenja ZZB NOB Velenje

Uredniški odbor: Marjana KOREN, Jože POVŠE, Bojan VOH, Jože DRAČKO, Vlado VRBIČ (urednik)

Naslov uredništva: Območno združenje borcev in udeležencev NOB, Kopališka 3, 3320 Velenje

Naklada: 1300 izvodov **Tisk:** Gorenje IPC